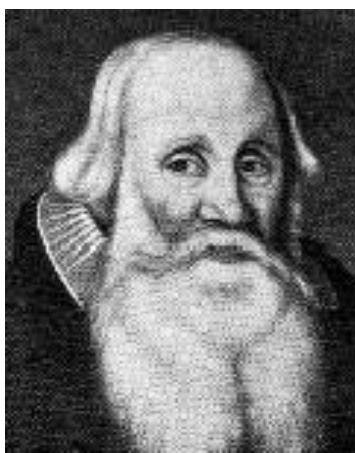

PLF-mytt

PERSON- och LOKALHISTORISKT FORSKARCENTRUM OSKARSHAMN

De har lagt grunden till vår folkbokföring

Johannes Rudbeckius, biskop i Västerås 1619-1695. Han var den förste, som utfärdade föreskrifter om att förhörslängder skulle upprättas i stiftet. De skulle användas av biskopen, när han reste runt och förhörde församlingsborna i kristendomsenskap, främst vid katekesförhören. Uppgifter om byar, gårdar och namn skulle finnas med. Längderna kunde också användas, när kyrkan skulle uppbära sitt tionde.

Till Rudbeckius förtjänster hörde hans stora nitälskan för kyrkobokföringen och hans förmåga att kontrollera givna direktiv.

Pehr Elvius, 1710-1749, matematiker, vetenskapsman. Redan 1744 publicerade han den första vetenskapliga uppsatsen i svensk befolkningsstatistik. Han var också den förste som försökte beräkna den totala folkmängden i Sverige och Finland. Siffran som han kom fram till, 2 097 000, har senare visat sig vara nästan korrekt. Genom sitt arbete drog han upp de första grundlinjerna i den svenska befolkningsstatistiken.

Trots att han blev bara 39 år, tillhör han de stora vetenskapsmännen under Sveriges naturvetenskapliga storhetstid.

Pehr Wargentín, 1717-1783, blev efter Pehr Elvius död den ledande mannen i Tabellkommissionen, världens första statistiska myndighet. Han arbetade ihärdigt med att ta hand om de uppgifter om födde, vigde och döde, som i allt större utsträckning strömmade in till Tabellverket från kyrkoherdarna runt om i landet. Han utarbetade de första vetenskapliga dödlighets- och livslängdstabellerna, vilka användes även i England, Frankrike och Tyskland.

Sverige hade blivit det ledande landet i världen när det gällde befolkningsstatistik.

Kallelse

PLF i Oskarshamn håller Föreningsmöte

lördagen den 8 september 2007 kl. 10.00
i Hantverkslokalen, Slottsgatan 15, Oskarshamn

Mötesförhandlingar

Johan Teiffel berättar och visar bilder under rubriken
Oskarshamn under beredskapsåren

I samband med detta säljer han sin bok med samma titel
till ett specialpris av 200 kronor

Välkomna
Styrelsen

PLF:s styrelse och uppdrag under verksamhetsåret 2006/2007

Namn	Uppdrag	Telefon	E-post
Vakant	ordförande		
Anders Thunberg	v. ordförande	0491 - 76 64 11	anders.0491766411@telia.com
Leif Rydström	sekreterare	0499 - 131 88	leif.rm@telia.com
Anders Rotviker	kassör	0491 - 620 11	anders.rotviker@telia.com
Ingvar Karlsson	v. kassör	0491 - 180 22	ikn@telia.com
Sam Blixt	dataansvarig	0491 - 151 28	sam.blixt@telia.com
Britt Maria Ekstrand	kontorist	0491 - 186 55	bm.ekstrand@telia.com
Birgitta Dahleman	biblioteksansvarig	0491 - 181 01	b.dahleman@hotmail.com
Edith Karlsson	brevfrågor	0491 - 930 14	elga@telia.com
Gunnar Håkansson	materielfrågor	0491 - 175 83	gunnar.hakansson@telia.com
John-Olof Dillström	styrelseledamot	0491 - 919 22	
Anders Wågerud	suppleant	0491 - 834 92	0491.83492@telia.com
Ulla Yngve	valberedning	0491 - 313 83	
Vakant	valberedning		
Vakant	valberedning		

PLF-nytt, medlemstidning för Person- och Lokalhistoriskt Forskarcentrum, Oskarshamn.

Utkommer fyra gånger per år. Upplaga 1 800 exemplar.

Manus till artiklar och andra skriftliga bidrag sändes till

PLF, Box 23, 572 21 OSKARSHAMN

eller E-postadress: anders.0491766411@telia.com

PLF har också en hemsida **www.plfoskarshamn.se**

Bidrag kan också sändas till e-postadress:**info@ plfoskarshamn.se**

Utdrag ur artiklar får göras med angivande av källa och författare.

PLF-nytt nr 83 utkommer den 31/10 2007

I redaktionen: Anders Thunberg (ansvarig utgivare), Curt Holm och Maj Holm.

Här möts släktforskarna den 24-26 augusti

Halmstads teater blir centrum, när Nordens släktforskare strålar samman vid årets släktforskardagar. Endast ett stenkast från teatern ligger stadsbiblioteket, som också får härberga en del av aktiviteterna, och på promenadavstånd därifrån finns allt, som gästerna behöver i form av parkeringsplatser och hotell. Det är bara till stämmomiddagen, som man kan behöva använda sig av något fordon. Den äger nämligen rum på Tylöhus, strax utanför Halmstads centrum. All annan aktivitet har föredömligt kunna koncentreras runt Halmstads teater.

Den 24 - 26 augusti kommer här att råda liv och rörelse. Det är inte omöjligt att närmare 10 000 intresserade släktforskare tar vara på chansen att få uppleva släktforskardagarnas intensiva atmosfär och stora kunskapsutbud. Intresset och antalet deltagare har nämligen ökat för varje år. Till detta kommer det stora intresse, som firandet av Halmstads 700-årsjubileum har skapat.

De som besöker släktforskardagarnas arrangemang behöver inte gå sysslösa. Mycken kunskap om våra förfäder och vår svenska historia kommer att presenteras från många olika källor. Det är inte bara innehållet i alla våra databaser, som görs tillgängligt. Allsköns litteratur med anknytning till historia och släktforskning, sådant som de flesta besökare

troligen inte hade en aning om existensen av, läggs fram och görs lättillgängligt. Ambitiösa utställare dekorerar stora plakater med allt det intressanta de funnit i sin forskning. Det finns sannerligen mycket man kan fördjupa sig i, när man går runt och beskådar alla monstrar.

Till detta kommer ett 30-tal föreläsningar, koncentrerade på två dagar, alla lika intressanta och lärorika. Besökaren riskerar att stå som åsnan mellan höttapparna. Jag ska ge några exempel på vad du kan välja emellan.

- ”Resandefolket - från tattare till traveller.”
- ”Tullhistoria - med tonvikt på Västkusten.”
- ”Halland blev svenskt, men blev hallänningarna svenskar?”
- ”Kvalitet i släktforskningen.”
- ”När Halland blev svenskt två gånger.”
- ”Böndernas ställning i Halland vid nationsbytet.”
- ”Hallänningarna som stred för Hitler.”
- ”Fröken Mathilda Ranch, fotograf.”
- ”En stund på jorden.” (Marianne Söderberg).

Detta var bara ett litet urval. På lördagen kommer själva riksstämman att äga rum. Där kommer PLF, som den stora förening den är, att representeras av tre personer.

Anders Thunberg

Släktforskarförbundets konferens i Sundsvall 2007

Vid middagstid den 20 april sammanstrålade ettdrygt 50-tal släktforskare från hela landet vid Sundsvalls järnvägsstation för vidare färd med buss ytterligare sju mil västerut. Målet var Fränsta, en plats som ligger två mil från Sveriges geografiska mittpunkt. I förbifarten fick vi bekanta oss med Ålsta Folkhögskola, där vi också åt lunch.

Anledningen till att vi besökte just denna plats var, att i Fränsta ligger MKC, en mycket viktig anläggning för oss släktforskare. MKC ska utläsas Media-konverteringscentrum, och det är här som vårt arbetsmaterial, alla gamla kyrkböcker både från Sverige och inte minst från Salt Lake City i USA, digitaliseras och på så sätt bevaras och görs lättåtkomligt för oss alla. För närvarande arbetar 97 anställda på anläggningen. Trots att man scannar in 10 000-tals sidor varje dag, så kommer arbetet att ta flera år. Överhuvud taget allt, som är värt att bevara till eftervärlden ska passera genom MKC:s scannrar. Överlantmätare Bengt-Olof Käck visade oss en del av Lantmäteriets digitala kartor och avslöjade, att snart kommer mycket av detta att läggas ut på nätet. Även en rad historiska kartor kommer på så sätt att göras tillgängliga för oss alla. Du kan redan nu hitta många godbitar om du går in på Lantmäteriverkets hemsida www.lantmateriet.se Besöket på MKC visade oss vilka enorma möjligheter, som digitaliseringen kommer att erbjuda framtidens släktforskare.

Dagen därpå, lördagen den 21 april, ägnades helt åt Släktforskar- och förtroendemannakonferensen. Vi samlades i MGF:s och DIS-Mitts lokaler i Folkets hus Kusten, Stockvik. Vi började med en genomgång av Släktforskarförbundets ekonomi. Det började dystert med året 2006 och dess problem. Förlusten under året närmade sig två miljoner och det berodde delvis på kostnader man dragit på sig under släktforskar dagarna i Nacka. Tack vare olika besparingar, bl.a. på personalsidan, hade man lyckats vända utvecklingen, och nu tycks man ha fått ekonomin under kontroll.

Efter ekonomin fick vi en rapport om Anbytarforum, som tycks vålla en del problem. Verksamheten har blivit för dyr för Släktforskarförbundet och förlusterna måste upphöra. Det kommer troligen att kosta något att använda Anbytarforum och annonseringen blir dyrare. En ny anbytarvärd presenterade sig. Hon heter Anna Lena Hultman, och hon har redan börjat att ta itu med

problemen. Det behövs t.ex. en skärpning i ordningsreglerna.

En skärpning behövs också på diskussionssidorna i Rötter, eftersom dessa felaktigt används för att nedvärdera personer i ledningen. Ted Rosvall höll ett engagerat försvarstal för sig och sina medarbetare, som blivit ojust påhoppade av missnöjda skribenter. Förbundets tidning bör inte utnyttjas till sådant, och motåtgärder kan förväntas.

En stor del av tiden användes till att redogöra för förbundets arbete med *Sveriges dödbok*. Del 4 kommer ut i sommar. I den kommer man att hitta i stort sett alla personer, som avlidit efter 1947. Nästa projekt är *Sveriges dödbok 5*. Där kommer man att hitta de avlidna åren 1901-1946. Mer om detta får vi veta på Släktforskar dagarna i Halmstad i augusti.

Andra projekt, som är på gång, är *1990 års folkräkning*. Den beräknas komma ut nästa år och *1880 års folkräkning*, som beräknas bli färdig 2009. Sedan länge har man också arbetat med *Sveriges gravbok*. Alla kyrkogårdsförvaltningar i Sverige är skyldiga att föra gravbok, och förbundet hoppas nu att få tillgång till kopior. Det är också viktigt att rädda så mycket som möjligt av gamla gravstenar. Det finns alltför många exempel på att de försvinner eller förstörs, innan deras värdefulla text blivit nedtecknad.

Sveriges Släktforskarförbund har alltså många viktiga arbetsuppgifter framför sig. Det är för att upplysa om detta och för att inspirera till fortsatt forskning, som dessa årliga konferenser arrangeras.

Anders Thunberg

Humlekärrshult

Stadsdelen Humlekärrshult var förr i tiden en av Döderhults sockens största frälsegårdar med en areal på ca. 500 tunnland. Namnet vittnar om en medeltida humleodling på kärret. Området vid Humlekärrshult har varit bebott sedan yngre stenåldern, då en udde strax öster om gården har varit en stenåldersboplats. Den

na stenåldersboplats undersöktes år 1935 av Axel Bagge, och han kunde konstatera att boplatsen i huvudsak utnyttjats under den mellan- och neolitikiska gropkeramiska perioden ca. 3200-2300 f.kr. Gården omnämns första gången år 1415 och ägs då av Vadstena kloster, som samma år byter bort gården till Mats Gjurdsen mot jord i Fälle i Mönsterås socken. Humlekärrshult var en oskiftad by, som har varken genomgått storskifte eller laga skifte.

Topografi

Gården gränsade i sydväst till Fredriksbergs ägor, i väster till Fagerike ägor och i norr till Fallebo, Havslätt och Kolberga ägor. Vid en ansökan om förmedling år 1683 framgick det vid rannsakingen att i åkerjorden kan inte mer än tre tunnor utsås, god ängsmark till 9 häckar hö, men 10 häckar starräng. Gården har inget timmer eller tjärhygge, utan nöd- torftig skog till gärdesgård och vedbrand, samt ganska ringa mulbete och några notvarp uti stora saltsjön, men saknar kvarn eller kvarnstånd.

På en karta ifrån 1720 finns det en liten skvalte- kvarn, som låg strax norr om Kvarnviken vid nuvarande Länsmansgatan i höjd med det gamla epidemisjukhuset. Vidare beskrivs gårdens ängsmark, som mest består av berg och stenmark, med bete av ringa värde och medelmåttigt mulbete. Skogen ger virke till gärdesgårdar och vedbrand samt lite uthustimmer till hemmanets förnödenhet, fälleskog till ½ skeppeland årligen, men ingen tjärbränning. Fisket i Döderhultsviken och saltsjön berättas vara av ringa betydelse.

Flera holmar i Döderhultsviken tillhörde också gården, bl.a. Garnholmen, Tallholmen, Juteholmen, Jungfruholmen och Långholmen. På Grimskalleberget vid nuvarande lotsstationen fanns fram till

slutet av 1700-talet en vårdkase, som användes för att varna befolkningen i socknen för fientliga skepp i skärgården. På gårdens ägor anlades på 1830-talet en begravningsplats som användes som kolerakyrkogård när den stora koleraepidemin utbröt i Döderhultsvik år 1850. Gården förmed-

lades till ½ mantal år 1725.

Det första torpet på ägorna byggdes på 1660-talet och kallades då Pungemåla, som låg vid Strandavägen ca. 200 meter söder om Svartlocketorp. Torpet revs i slutet av 1720-talet. Ett nytt torp uppfördes ca. 1716, kallat Stenhagen eller Stenhorva. Torpet användes av Solberga som fördubblingsbåtsmanstorp för rote nr. 117 från 1717 fram till 1750-talet. Torpet kallas numera för Mörkret. År 1710 byggdes torpet Öningebro eller Öningetorp, som det också kallades. Det användes som fördubblingsbåtsmanstorp för rote nr. 119 fram till år 1810, då det blev ett vanligt dagsverkestorp. Torpet revs ca. 1925. På 1870-talet uppfördes Björkkullen, nära Oskarshamns lasarett och på 1880-talet byggdes gården Ekelund vid Strandavägen strax väster om Öningebro.

Ägare till Humlekärrshult.

Humlekärrshult ägdes i mitten av 1500-tal jämte fem andra gårdar, vilka var Havslätt, Kålberga, Måckebo, Rotvik och en gård i Stora Saltvik, av Severin Kihl. Efter hans död 1553, övertogs gårdarna av sonen Per Kihl och efter hans död 1588 delades dessa hemman inom släkten, varvid Humlekärrshult och Rotvik kom på jungfru Margareta i Himmelsbergas lott. I slutet av 1690-talet ärvde Sigge Arvidsson Rosendufva dessa båda gårdar. Han dog ca. 1616. År 1623 såldes alla ovanstående gårdar till Peder Mikaelsson Hammarsköld för 670 daler från Severin Kihls sonson Per Kihl, död 1627. Efter Peder Mikaelsson Hammarskölds död 1646, övertogs gårdarna av hans änka Christina Stierna. Gårdarna delades ånyo vid arvsförfogandet efter hennes död 1652 mellan hennes söner Per och Arvid. Arvid fick på sin lott Humlekärrshult och Rotvik. Han

fick 1659 tingsbevis på att han lät bruka den förstnämnda gården som säteri, men han bodde själv på Fårbo.

Bebyggelsen vid Humlekärrshult var i så dåligt skick, att säteriprivilegierna upphävdes 1680. Efter Hammarskölds frånfälle 1678, innehade Vendela Hammarsköld gården fram till mitten av 1680-talet, då det forna säteriet bortsålades till Per Bagge, som lät bruka gården under Berga säteri. Humlekärrshult, jämte flera andra gårdar i Döderhults socken, stannade kvar inom släkten Bagge efter Per Bagges död 1712, tills de 1715 köptes av brukspatronen Isak de Besch i Tjust, som samma år överlämnade Berga med underlydande gårdar till sin dotter och hennes make överstelöjtnanten Johan von Gerten, som under flera år tjänstgjorde i Karl XII:s fälttåg.

Egendomarna bestod av gårdarna Solberga, Ros-torp, Kikebo, Lagmanskvarn, Döderhult nr. 2, Lockebo nr. 2, Äshult nr. 3, Humlekärrshult, Havslätt, Nynäs, Ernemar, Dövestad nr. 2, Saltvik nr. 4, Fagereke nr. 2 och 3, en utjord i Applerum, samt de förvärvade gårdarna Vånevik nr. 4, Smörkullehorva och Knutskvarn. Efter Johan von Gertens död 1744 beboddes Solberga av dennes måg, löjtnanten Carl Gustaf Gyllenspets, vars maka Eva Juliana von Gerten här avled 1748. Kammarherre I. Boman var näste ägare till Bergadomänen.

År 1759 fick Berga med underlydande gårdar åter en ny ägare, nämligen stadssekreteraren Peter Fredrik von Hegardt, som detta år köpte egendomarna. Solberga, som var ett vanligt landbohemman under Berga, återfick enligt kammarkollegiet 1769 säteri-privilegier. Tillsammans med Fagereke bildades ett nytt säteri, som samtidigt fick det nya namnet Fredriksberg efter ägaren Peter Fredrik von Hegardt. Han var gift med Anna Regina Horn af Åminne, vilkas båda vapen syns på den praktfullt snidade herrgårdsläktaren i Döderhults kyrka, som uppfördes 1772.

Sedan Fredriksbergs grundare avlidit barnlös, såldes gården från Berga till den nya ägaren bergsrådet Peter Christopher Cederbaum på Helgerum. Han förvärvade gården till förmån för sin styvson, ryttmästaren Peter Reincke Cederbaum, som 1783 ingick äktenskap med Maria Fredrika Wernberg. Dessa båda makar tillträdde Fredriksberg, som av dem nybyggdes helt och hållet och nu gjordes till ett fullt ståndsmässigt herresäte. Redan 1785 avled dock ryttmästare Cederbaum, varefter hans änka fullföljde makens intentioner och slutförde bygg-

ningen. Änkefrun Maria Fredrika Cederbaum residerade på Fredriksberg till 1809, då hon flyttade till änkesätet Marieholm, som hon lät bygga 1808. Vid denna tid överlämnade hon Fredriksberg till sonen, brukspatronen Per Fredrik Christopher Cederbaum, som 1809 gifte sig med Christina Helena Maria Granschoug, dotter till lagmannen J.F. Granschoug på Odensviholm. År 1820 ägde Fredriksberg 17 gårdar, två utjorder, 14 torp samt flera sågkvarnar och Fredriksfors bruk i Döderhults socken.

Efter P. Fr. Chr. Cederbaums död 1835, blev dåvarande löjtnanten vid Smålands Husarer, Johan Fredrik Hultenheim, född 1802 i Tuna, näste ägare till Fredriksberg. Han gifte sig 1831 med Anna Maria Sophia Cederbaum och bodde på Marieholm fram till 1835, då de tillträdde godset. Efter makans död 1864, överlät han egendomarna på barnen och flyttade samtidigt till Oskarshamn, där han avled 1869. Mågen ryttmästaren Carl Axel Carleson erhöll Fredriksberg med de underlydande gårdarna Fagerehe nr. 1, 2 och 3, Humlekärrshult, Kikebo, Lagmanskvarn med Fredriksfors, Nynäs, Knutskvarn, Blommedal och torpen Källeholms och Hällarna. Carleson fick emellertid svår känning av tidens ekonomiska kriser och nödgades till slut lämna egendomen, som 1888 förvärvades av Oskarshamns stad.

Arrendatorer och åbor

Den förste kände åbon på Humlekärrshult var Per Hemmingsson, som bodde på gården under åren 1538 till 1550. Han gjorde 1548 6 dagsverken på Kalmar slott. Han efterträddes av Erik Persson, som troligen var son till företrädaren. Han dog 1574, då hans änka innehade gården. Under åren 1575 till 1595 bodde Christian på gården. År 1597 innehade knekten Mårten gården. Följande år bodde Per på gården, som då låg öde. Under åren 1599 till 1603 innehades gården av Jon. Simon, som var knekt vid Nils Finnes fänika 1604, brukade gården fram till sin död 1622, då hans änka Sissa bodde där. Näste innehavare på gården var Nils, som bodde där 1624 till 1633. Under åren 1635 till 1639 brukade Zackarias Simonsson gården. 1640 tillträdde Jon Nilsson gården, som han brukade fram till 1655. Han var i slutet på 1640-talet sexman i socknen. År 1656 innehades gården av Per. Joen innehade gården under åren 1658 till 1665. År 1666 övertog hans son Per Jonsson gården, som han brukade fram till år 1678, då Per Knutsson blev ny arrendator. Lars Clemmetsson efterträdde honom 1683 och arren-

derade gården fram till år 1690. Hans son Cemmet Larsson dömdes 1687 vid Stranda häradsting för stöld av fiskegarn i Döderhultsviken och stöld av oxhud i Döderhult till höga böter. Under åren 1690 till 1709 arrenderade Nils Svensson gården tillsammans med Sven Isaksson. Sven Isaksson, som var kyrkvård i Döderhults kyrka under åren 1708 till 1711, brukade gården fram till 1720, då Simon Larsson övertog gården. Några år senare övertog Isak Svensson, son till Sven Isaksson, gården, som han arrenderade fram till 1750, då hans son Sven Isaksson blev ny arrendator och från 1760 blev hans bror Per Isaksson också brukare av gården. Han var under åren 1764 till 1767 sexman i socknen. Sven Isaksson dog 1772 och därefter var hans änka Brita Persdotter brukare av gården. När Per Isaksson dog 1789 gick gården ur släkten, som brukat gården i nära 100 år.

Skatter och andra pålagor.

År 1545 var den årliga räntan på Humlekärrshult 2 kungshästar och 2 årliga hästar, en skattläggning som bestod till slutet av 1600-talet. Under det nordiska sjuårskriget erövrade danskarna Älvsborgs fästning, som de krävde 150 000 daler i lösen för. Vid Älvsborgs lösen 1571 skulle alla betala 1/10 av sitt lösöre i skatt. På Humlekärrshults gård betalade Erik

Persson 20 mark och 2 öre i skatt. År 1613 var det dags för Älvsborgs lösen för andra gången, och denna gång var summan 1 miljon riksdaler. Skatten betalades under sex år, innan hela lösesumman var betald till danskarna. Gårdens arrendator fick betala 3 daler i skatt varje år som denna avgift togs ut. År 1630 betalade gårdens åbo 8 kannor råg och 8 kannor korn i kvarntull.

På gården fanns enligt boskapslängderna, som infördes 1620, i genomsnitt 1 häst, 1 sto, 2 oxar, 2 stutar, 2 tjurar, 10 kor, 8 kvigor, 15 får och 3 svin, samt 5 tunnor i utsäde. Gården erlade tionde ganska ofta och det var i genomsnitt 1 skäppa råg och 3 skäppor korn.

Militär indelning och militär personal

När indelningsverket genomfördes i Småland 1685 indelades gården under båtsmanhållet på rote nr. 121, men det ändrades redan år 1693 till rote nr. 119. På gårdens ägor byggdes år 1710 fördubblingsbåtsmanstorpet Öningebro, som båtsman Wipa bodde på tills fördubblingen drogs in år 1810. Torpet var 7,9 m långt, 5 m brett och 3,5 m högt. År 1597 var Mårten knekt på gården och under åren 1652 till 1654 bodde knekten Lasse Persson på gården.

Anders Rotviker

Döderhultarns avsides ateljé

Döderhultarn är utan tvivel Oskarshamns genom tiderna mest berömda person. Följdriktigt har stadens styresmän därför skapat ett pampigt museum i centrum, där hans efterlämnade konstverk sprider glans över sena tiders Oskarshamn.

Det var emellertid inte där han skapade sina världsberömda smålänningar. Han satt på en mera undangömd plats längre norrut på andra sidan Döderhultsdalen i en liten stuga, där han disponerade ett rum med kokvrå. Här bodde han, och här kretade han på träbitar av aleved. Att det skulle bli något märkvärdigt med det, kunde oskarshamnarna då inte förstå.

Det blev det emellertid, och därför är det så värdefullt, att stugan har fått finnas kvar i sitt ursprungliga skick, även om den ligger lite avsides. Den som i dag vill besöka hans unika ateljé och bostad måste alltså lämna centrum, ta sig över Döderhultsdalen och uppsöka Garvaregatan 9, som ligger på stadens norra sluttning.

I dag kan man använda sig av en gång- och cykelbro. Det kunde inte Döderhultarn. Han fick gå Garvaregatan ner till Döderhultsbäcken och sedan ta sig Kråkerumsbacken upp till stadens centrum, när han skulle sälja sina mästerverk för en tolvskilling. AT

Reflexioner kring ett gammalt fotografi

Jag har alltid varit fascinerad av gamla fotografier. Ett ögonblick i tiden har fastnat på ett papper och kan beskådas i många år. De hjälper oss att minnas sådant, som annars snart skulle varit bortglömt.

Det hände tidigt på våren 1937 eller 1938. Jag gick som vanligt in till grannbarnen för att leka. Plötsligt kom deras faster ut med en nyinköpt kamera i handen. Nu ville hon fotografera sina brorsbarn framför den stora lönnen, som stod i deras trädgård. Jag tillhörde inte syskonskaran och fick inte vara med. Då fick jag en idé. Om jag ställer mig bakom lönnen, så kommer jag ju inte med på kortet.

Tänkt och gjort. Jag ställde mig bakom lönnen och väntade. Efter en stund fick jag för mig, att allt var klart, så jag klev fram. Då hörde jag fotografen utropa: ”Nu kom du med på kortet i alla fall!”

Detta hände i Svänebo by, i Ljungby socken, i Kalmar län en gråkall vårvinterdag under andra hälften av 1930-talet. Ute i världen, inte särskilt många mil därifrån, hände hemska saker.

I Sovjetunionen kulminerade Stalins terror mot en skräckslagen befolkning. I Tyskland höll Adolf Hitler bejublade tal, medan han planerade nya erövringar, och i Spanien var general Franco på väg att segra i ett ovanligt grymt och blodigt inbördeskrig. Världen var på väg mot en katastrof.

Om detta kunde de vuxna få en aning via tidningar och radio, men vardagsbekymren dominerade som alltid, och barnen som lekte i den idylliska byn visste ingenting om allt det onda, som drabbade människor bortom deras horisont.

Anders Thunberg

Sänd oss ett fotografi med dina reflexioner!

Runt om i landet, i gamla byrålådor, ligger många intressanta fotografier, som berättar om livet och människorna i vårt land. Fotografierna finns kvar, men människorna försvinner. Då försvinner också mycket av kunskapen om innehållet.

Har du något gammalt fotografi, som får dig att minnas och reflektera? Sänd in det till oss tillsammans med de minnen och funderingar, som det ger upphov till! Även fotografier, som uppfattas som privata, kan ha ett allmänt intresse.

Nya medlemmar i PLF

Nr	Namn	Postadress	Postnr	Postort	Telefonnr.
2439	Anita Axtelius	Beckasinvägen 6	123 52	FARSTA	
2440	Kerstin Österström	Hägervägen 1	246 30	LÖDDEKÖPINGE	046-70 61 83
2441	Birgitta Greilert	Örtagårdsvägen 15	137 36	VÄSTERHANINGE	08-500 235 67
2442	Eva Rönner	Söderlingsgatan 15 C	414 66	GÖTEBORG	031-714 65 43
2443	Mårten Rockner	Skogsgatan 19	579 40	BERGA	0491-590 70
2444	Nils-Gunnar Engdahl	Fågelvägen 21	380 52	TIMMERNABBEN	0499-234 30
2445	Göran Samuelsson	Box 732	220 07	LUND	046-13 05 63
2446	Margaretha Holmberg	Hospitalsgatan 22 A, IV	602 27	NORRKÖPING	011-13 66 17
2447	Ingemar Hedin	Ekstigen 1	575 35	EKSJÖ	0381-165 95
2448	Bengt Söderberg	Klockaregårdsvägen 5	370 33	TVING	0455-33 04 29
2449	Jessica Olsson	Torsgatan 54	113 37	STOCKHOLM	08-32 68 73
2450	Lena Nordin	Klaves hage 16	623 77	KLINTEHAMN	0498-24 09 73
2451	Roland Pettersson	Stora Källstade	624 53	LÄRBRO	0498-22 51 53
2452	Siv Rosenstam	Kocktorpsvägen 56 B	132 43	SALTSJÖ-BOO	08-715 94 64
2453	Liselotte Johansson	Box 41	570 90	PÅSKALLAVIK	0491-940 53
2454	Els-Mari Sjöström	Ekegårdsvägen 8	370 30	RÖDEBY	0455-407 33
2455	Lars-Erik Jonsson	Laxöringsvägen 8	570 90	PÅSKALLAVIK	0491-914 03
2456	Per Vätz	Hovsgatan 10	592 30	VADSTENA	0143-122 92
2457	Jan Svensson	Ringvägen 17	590 93	GUNNEBO	0490-236 41
2458	Birgitta Forsell	Skårvägen 81	603 85	NORRKÖPING	011-31 81 60
2459	Eva Larsson	Fogdö Viggebo 8	645 92	STRÄNGNÄS	0152-166 26
2460	Lennart Carlsson	Holmgatan 2	211 45	MALMÖ	040-12 09 43
2461	Catharina Rundbäck	Blåklocksvägen 4	572 41	OSKARSHAMN	0491-175 49
2462	Harriet Dellvik	Justeliusgatan 29	575 34	EKSJÖ	0381-148 63
2463	Phyllis Nelson	c/o Knowles, Riddarg. 26, 4 tr	114 57	STOCKHOLM	08-661 18 96
2464	Leif Hultgren	Idrottsvägen 25	577 34	HULTSFRED	0495-414 60
2465	Börje Eriksson	Birkavägen 3	746 91	BÅLSTA	0171-522 57
2466	Mats Dahlström	Slagsta backe 84	145 74	NORSBORG	08-531 740 20
2467	Lars Kjellström	Fortunagatan 8	641 33	KATRINEHOLM	
2468	Anna Hedenberg	Södermannagatan 57 F, 1 tr	116 66	STOCKHOLM	08-411 16 01
2469	Johan Lindhardt	Metargatan 13	116 66	STOCKHOLM	08-643 97 76
2470	Thomas Stenholm	Brantvägen 4	177 40	JÄRFÄLLA	08-580 329 21
2471	Hans Löbel	Norr Mälarstrand 70	112 35	STOCKHOLM	08-651 02 42
2472	Lars Elmquist	Idrottsvägen 10 B	702 32	ÖREBRO	019-26 44 40
2473	Andreas Lindblom	Blåmesstigen 2	125 56	ÄLVSJÖ	08-647 27 14
2474	Sven-Olof Engström	Korgvidegränd 62	162 44	VÄLLINGBY	08-739 97 61
2475	Lennart Wetterberg	Torparegatan 30	583 32	LINKÖPING	013-21 18 89
2476	Maria Hallingström	Klasbovägen 2	590 41	RIMFORSA	0494-212 96
2477	Carl-Fredrik Hanzon	Gustav Adolfsgatan 28	582 32	LINKÖPING	013-12 50 23
2478	Conny Ohlson	Repslagargatan 23	572 30	OSKARSHAMN	0491-151 10
2479	Hans Carlsson	Bjömsbacken 23	590 77	VRETA KLOSTER	013-602 72
2480	Claes Sonnerby	Skeppsmåklargatan 5	120 69	STOCKHOLM	08-602 85 90
2481	Birgith Wedin	Bodastigen 24, 2 tr	151 68	SÖDERTÄLJE	08-550 623 74

41 nya medlemmar sedan PLF-nytt nr 81
Antalet medlemmar i PLF är den 1 augusti 1 588
varav 1 484 har betalat medlemsavgiften för 2007.

Meddela adressändring
till Sam Blixt tel. 0491-151 28
e-post: sam.blixt@telia.com

Nytt eller uppdaterat efter PLF-nytt nr 81

Avseende perioden 1600-1899 har följande uppdaterats:

Församling	Födda	Vigda	Döda	Inflytt.	Utflytt.
Blackstad	1703-1714				
Borgholm	1898-1899	1898-1899	1898-1899		
Döderhult					1888-1895
Fliseryd	1845				
Gamleby	1700				
Gryt				1869-1894	1869-1894
Hässleby	1895-1899				
Järeda		1863			
Kristdala	1869			1806	1806
Misterhult	1815				
Målilla-Gårdveda	1831				
Mörlunda				1857-1865	1804-1812 1857-1864
Nottebäck		1683-1689			
Skirö	1801-1859				
Tryserum				1875-1894	
Törnsfall	1800				
Västervik		1829			
Västra Eneby		1824-1829 1830-1860			
Östra Ed				1895-1899	

Följande församlingsböcker (husförhör) har tillkommit

Alseda	1920
Gryt	1930
Högby	1930
Järeda	1930
Målilla-Gårdveda	1930
Oskarshamn	1930
Valdemansvik	1920, 1930
Vena	1930
Ålem	1930

Husförhör

Uppdateringar av födda, vigda och döda på 1900-talet har gjorts i nedanstående församlingar.

Alböke	Hossmo	Madesjö	Söderåkra sjukst.
Alseda	Högby	Mortorp	Södra Vi
Arby	Högsby	Målilla-Gårdveda	Sölvesborg
Borgholm	Högsby sjukstuga	Mönsterås	Tuna
Borgholms lasar.	Järeda	Mönsterås köp	Tveta
Bäckebo	Kalmar Landsförs.	Mörbylånga	Valdemarsvik
Djursdala	Kalmar lasarett	Mörlunda	Vena
Döderhult	Kalmar Stadsförs.	Oskar	Vimmerby Landsf.
Dörby	Karlshamn	Oskarshamn	Vimmerby Stadsf.
Fliseryd	Karlslunda	Oskarshamns lasar.	Virserum
Frödinge	Kläckeberga	Oskarshamns mos.	Vissefjärda
Föra	Kristdala	Pelarne	Voxtorp
Förlösa	Kristvalla	Påskallavik	Västerviks lasarett
Gamleby	Kråksmåla	Rumskulla	Västerviks S Gertrud
Gårdveda	Ljungby	Ryssby	Åby
Hagby	Långemåla	Sankt Sigfrid	Ålem
Halltorp	Lönneberga	Söderåkra	Örsjö

Antalet poster i databasen i juli 2007 är **3 851 185**.

Flera nya församlingar har tillkommit.

Vi har nu över 210 församlingar i databasen.

För utförlig information om 1900-talets uppdateringar, hänvisar vi pga utrymmesbrist denna gång till vår hemsida <http://www.plfoskarshamn.se/> under PLF-Menyn.

I samband med detta vädjar vi till medlemmar och även övriga intresserade att hjälpa till med registreringen av födda, vigda, döda mm. Vi behöver även kontrolläsare. Detta för att nya versioner av CD-skivorna ska bli ännu bättre.

Kontakta Sam Blixt!

Släktforskarkurser

Under våren hade Sam två släktforskarkurser i Kristinebergslokalen, en nybörjarkurs och en fortsättningskurs.

Demonstrationer av släktforskning på CD-skivor mm

Sopplunch på Ekersro, Döderhult den 8 maj av Sam Blixt

Hornmarken, Horn den 14 juli av Inga Linde och Sam Blixt.

Sålda CD-skivor

Från juli 2006 till juli 2007 har vi sålt detta antal skivor.

CD 1 - 247 st

CD 2 - 255 st

CD 3 - 176 st

CD 4 - 88 st

Sammanlagt 766 st CD-skivor

Välkommen till Arbetsstugan

PLF har öppet i Arbetsstugan vid Stora Torget
måndagar 18.00–20.00

Ansvariga:

10/9	Sam Blixt och J O Dillström	22/10	Sam Blixt och J O Dillström
17/9	Barbro Sander och Birgitta Dahleman	29/10	Barbro Sander och Birgitta Dahleman
24/9	Britt Maria Ekstrand, Gunnar Håkansson	5/11	Britt Maria Ekstrand, Gunnar Håkansson
1/10	Ingvar Karlsson och Sören Träff	12/11	Ingvar Karlsson och Sören Träff
8/10	Anders Rotviker och Leif Rydström	19/11	Anders Rotviker och Leif Rydström
15/10	Anders och Anne-Charlotte Thunberg	26/11	Anders och Anne-Charlotte Thunberg

Britt Maria Ekstrand hjälper också till varje måndag.

Arbetsstugan hålls öppen även torsdagar kl. 14.00 - 16.00 varje udda vecka med början den 13/9.

KURS HANDSKRIFTER

27 oktober 2007 kl 9.30-16.00 på
S:t Sigfrids Folkhögskola, Kronoberg

Träning i att läsa och tolka
handskrifter från 1650-1850,
skrivstil, gamla ord och uttryck,
latinska termer.

Information om källor och
arkiv för släktforskaren.

Avgift 150 kr betalas kontant på plats.

Förmiddagsfika och middag ingår.

Anmälan före 19 oktober till
kursledaren Aron Axelsson
tel. 0470-63154 >aronax@telia.com<
Adress Kronoberg, 35263 Växjö.

I nästa nummer av PLF-nytt

hoppas vi bl a kunna

ge ett utförligt reportage om släktforskar-
dagarna i Halmstad

lämna vidare besked om boken Gårdarna i
Döderhult, som just nu korrekturläses

publicera inlägg från våra läsare, där även
Du är välkommen.

Brevfrågor på databasen sänds till
PLF, Box 23, 572 21 OSKARSHAMN

Tel. Arbetsstugan 0491-153 82

Plusgironummer 40 09 38-7

Bankgironummer 386-0475

E-post: info@plfoskarshamn.se

Du kan också skicka dina frågor via vår hemsida,
som du når med adressen

www.plfoskarshamn.se.

I *Databas* hittar du vårt elektroniska formulär.

Kostnader för brevfrågor

Vi tar **40 kronor per svar** enligt det särskilda fråge-
formuläret eller för brev med max fem frågor.

Vi tar **80 kronor för samma tjänster** till icke med-
lemmar.

Sänd också med ett **frankerat svarskuvert!** Avgif-
terna för svar på brevfrågor kan sändas in via post-
giro eller på annat sätt.

Ange på frågeblanketten Du sänder in, vilket av
betalningssätten som använts. Om pengarna sänds
via postgiro, så meddela på talongen, vad peng-
arna är avsedda för. Det kan ibland uppstå miss-
förstånd om detta.

Vill du veta mer om PLF?

Besök då vår hemsida

www.plfoskarshamn.se

Nästa nummer av PLF-nytt kommer ut den 31 oktober 2007